

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕКОНСТРУКЦІЇ СВИНАРСЬКИХ ФЕРМ І КОМПЛЕКСІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА СВИНЕЙ

БАБАЄВ О. Ю.

УДК 636

Бабаєв О. Ю. Економічна ефективність реконструкції свинарських ферм і комплексів як важливий напрям підвищення прибутковості виробництва м'яса свиней

У статті проаналізовано сучасний стан розвитку свинарства в сільськогосподарських підприємствах Харківської області. Установлено, що в сучасних умовах господарювання, коли гостро бракує коштів як у державі, так і в товаровиробників, реконструкція свинарських ферм і комплексів є найбільш реальним напрямом підвищення прибутковості виробництва м'яса свиней. На прикладі п'яти сільськогосподарських підприємств з найбільш великими свинарськими фермами показано економічну ефективність проведення їх реконструкції. Для подолання збитковості виробництва м'яса свиней запропоновано створити в Харківській області 15 модульних реконструйованих або побудованих нових комплексів потужністю 300 свиноматок (6000 голів відгодівлі свиней) або 600 свиноматок (12000 голів відгодівлі свиней) у господарствах з високою питомою вагою зернових і технічних культур. Запропоновано джерела покриття інвестицій для проведення реконструкції свинарських ферм

Ключові слова: реконструкція, економічна ефективність, кошторисна вартість, інвестиція, рентабельність.

Табл.: 3. **Бібл.:** 9.

Бабаєв Олександр Юрійович – здобувач, кафедра виробничого менеджменту та агробізнесу, Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва (Харківська обл., Харківський район, п/в «Комуніст-1», 62483, Україна)

E-mail: AlexandrBabaev@ukr.net

УДК 636

Бабаєв А. Ю. Экономическая эффективность реконструкции свиноводческих ферм и комплексов как важное направление повышения прибыльности производства мяса свиней

В статье проанализировано современное состояние развития свиноводства в сельскохозяйственных предприятиях Харьковской области. Установлено, что в современных условиях ведения хозяйства, когда остро не хватает средств как в государстве, так и у товаропроизводителей, реконструкция свиноводческих ферм и комплексов является наиболее реальным направлением повышения прибыльности производства мяса свиней. На примере пяти сельскохозяйственных предприятий с наиболее крупными свиноводческими фермами показана экономическая эффективность проведения их реконструкции. Для преодоления убыточности производства мяса свиней предложено создать в Харьковской области 15 модульных реконструированных или построенных новых комплексов, мощностью 300 свиноматок (6000 голов откорма свиней) или 600 свиноматок (12000 голов откорма свиней) в хозяйствах с высоким удельным весом зерновых и технических культур. Предложены источники покрытия инвестиций для проведения реконструкции свиноводческих ферм.

Ключевые слова: реконструкция, экономическая эффективность, сметная стоимость, инвестиция, рентабельность.

Табл.: 3. **Библ.:** 9.

Бабаєв Олександр Юрьевич – соискатель, кафедра производственно-го менеджмента и агробізнесу, Харьковский национальный аграрный университет им. В. В. Докучаева (Харьковская обл., Харьковский район, п/о «Коммунист-1», 62483, Украина)

E-mail: AlexandrBabaev@ukr.net

UDC 636

Babaev A. Y. Economic Efficiency of Reconstruction of Pig-Breeding Farms and Complexes as an Important Direction of Increase of Profitability of Pork Production

The article analyses modern state of development of pork production in agricultural companies of Kharkiv oblast. It is established that under modern conditions of farm-keeping, when there is a sharp shortage of funds both in the state and producers, reconstruction of pig-breeding farms and complexes is the most practicable direction of increase of profitability of pork production. Five agricultural companies with the largest pig-breeding farms are used as an example for showing economic efficiency of their reconstruction. In order to overcome unprofitableness of pork production, it is offered to create 15 modular reconstructed or newly constructed complexes of 300 sows (6,000 pigs) or 600 sows (12,000 pigs) capacity in farms with high specific weight of cereal and technical crops in Kharkiv oblast. The article offers sources of coverage of investments for conducting reconstruction of pig-breeding farms.

Key words: reconstruction, economic efficiency, estimate cost, investment, profitability.

Tabl.: 3. **Bibl.:** 9.

Babaev Aleksandr Yu. – Applicant, Department of Production Management and Agribusiness, Kharkiv National Agrarian University named after V. V. Dokuchaev (Kharkivska obl., Kharkivskiy rayon, p/v «Komunist-1», 62483, Ukraine)

E-mail: AlexandrBabaev@ukr.net

Свинарство є однією з основних і найбільш продуктивних і скороспілих галузей тваринництва, яка відіграє важливу роль в забезпеченні населення м'ясом і продуктами харчування, промисловості сировиною. Характерною його рисою цієї галузі є здатність відносно швидко нарощувати обсяги продукції, окупати додаткові вкладення в нього матеріально-технічних і фінансових ресурсів та удосконалювати техніко-технологічні, біологічні і організаційно-економічні складові виробництва. За роки реформування в галузі свинарства виникло багато нових проблем. Подрібнення великотваринних господарств і перехід виробництва свинини в особисті господарства населення унеможливають запроваджен-

ня новітніх технічних і технологічних досягнень світової науки та практики ведення цієї галузі.

Невідповідність між цінами та витратами, поява неконтрольованих ринкових посередників, незадовільне кормозабезпечення, порушення зоотехнічних і ветеринарних вимог щодо відтворення поголів'я та його утримання, відсутність державної підтримки призвели до втрати зацікавленості господарств у виробництві свинини. Наслідком цього є різке скорочення поголів'я свиней, зниження їх продуктивності, втрата племінного потенціалу в галузі. Виробництво свинини із традиційно прибуткової сфери діяльності перетворилось в стабільно нерентабельну.

Одним із важливих проблем підвищення прибутковості виробництва м'яса свиней та нарощування обсягів виробництва свинини реконструкція свинарських ферм та скорочення виробничого циклу у галузі. Для вирішення цього питання необхідно проаналізувати вплив основних факторів виробництва на тривалість виробничого циклу та економічну ефективність галузі, зокрема: обґрунтувати комплекс організаційно-технологічних резервів скорочення тривалості виробничого циклу свинарства, спрямованих на раціональне використання ресурсного потенціалу та підвищення ефективності функціонування галузі; визначити оптимальну структуру комплексу по виробництву свинини та запропонувати основні напрями його розвитку за умов скорочення тривалості виробничого циклу [1].

Стан вітчизняного свинарства характеризується відсталістю технологій, високими трудовитратами, підвищеною витратою кормів, низькими показниками по приростах і якості м'яса, великим відходом поросят. Тому важко говорити про рентабельність виробництва на застарілих технологіях і устаткуванні при генетичних показниках, що практично не поліпшуються.

У статті «Нові технології в проектуванні свинарських ферм і комплексів» Скляр О. Г. відмічає, що, невідлячись на загальну відсталість свинарства, деякі крупні свинокомплекси (ВАТ «Племзавод «Степний» Кам'яно-Дніпровський район, АТЗТ «Агро-Союз» Дніпропетровська область та ін.) зуміли провести глибоку модернізацію виробництва і перейти на нові технології, застосували кращу зарубіжну генетику і вийшли на рівень рентабельності. І далі він стверджує, що, зниження витрат до 6 грн на 1 кг живої маси реально. При такій собівартості і ціні реалізації понад 10 грн за 1 кг виробництво свинини рентабельне [2]. Ми погоджуємося з такою думкою і вважаємо, що цього неможливо досягти без проведення реконструкції свинарських ферм і комплексів, будівництва нових свинарських комплексів середнього розміру потужністю на 6 – 12 тисяч голів річної відгодівлі свиней.

Поділяємо думку В. І. Герасимова, В. П. Рибалка та М. В. Чорного [3], а також Л. В. Клименко [4], які стверджують, що важливою складовою реконструкції свинарських ферм і комплексів є скорочення виробничого циклу в галузі, що є основною складовою технології виробництва свинини і визначають її як є систему раціонального ведення галузі, яка включає науково обґрунтовані заходи і прийоми, спрямовані на одержання необхідної кількості високоякісної продукції з мінімальними затратами праці й засобів і забезпечення оптимальних біологічних, технологічних і організаційних умов виробництва.

Дослідженням питань реконструкції свинарських ферм і комплексів в різний час займалися такі вчені, як: Райко В. І. [5] Новіков Ю. Ф. [6], Бородин Н. Ф. [7], Нікітенко А. М. [8], Кудюкин П. В. [9] та ін. Проте ці питання досить актуальні, і виникає необхідність продовження досліджень в цьому напрямку.

Метою статті є висвітлення питань підвищення ефективності виробництва м'яса свиней в умовах про-

ведення реконструкції свинарських ферм і комплексів як важливого напрямку підвищення прибутковості галузі.

Рентабельність свинарської галузі безпосередньо залежить від того, наскільки ефективно використовується її виробничий потенціал. Підвищення ефективності галузі можна добитися шляхом реконструкції свинарських ферм. Для цих цілей у виробництво упроваджуються нові технології, які не надають стресової дії на свиней, дозволяють зменшити ресурсо- і енерговитрати, реалізувати генетичний потенціал стада. У процесі реконструкції свинарських ферм важливу роль грає оптимізація і механізація виробництва свинини, завдяки чому знижується собівартість самого виробництва і підвищується прибуток.

Сучасний ринок свинини зобов'язує виробників бути конкурентоздатними як на ринку країни, так і на світовому ринку. Для вирішення цього завдання необхідно постійно модернізувати і покращувати виробництво, застосовувати ресурсо- і енергозберігаючі технології, високоефективні технологічні засоби. У зв'язку з цим реконструкція свиноферм на сучасному етапі розвитку є об'єктивною необхідністю.

Програма технічного і технологічного переозброєння свинарства включає три основні напрями:

- ✦ реконструкція існуючих спеціалізованих підприємств з виробництва свинини;
- ✦ нове будівництво свинарських ферм і комплексів;
- ✦ виробництво свинини у фермерських і особистих підсобних господарствах.

Під реконструкцією розуміємо переобладнання існуючих виробничих потужностей, пов'язане з удосконаленням виробничого процесу й підвищенням його техніко-економічного рівня на основі впровадження досягнень НТП.

В умовах обмежених фінансових можливостей у переважній більшості сільськогосподарських підприємств регіону пріоритетним і досить дієвим важелем досягнення прибутковості виробництва свинини є оновлення та створення матеріально-технічної бази свинарства шляхом реконструкції діючих і придатних до реконструкції та подальшої експлуатації спорожнелих тваринницьких ферм і комплексів із впровадженням на них інноваційних техніко-технологічних й організаційно-економічних рішень.

Завданнями реконструкції є такі:

- ✦ поліпшення якості свинини, збільшення обсягів його виробництва;
- ✦ більш ефективне використання наявних виробничих потужностей;
- ✦ підвищення продуктивності праці, створення більш комфортних умов праці;
- ✦ планомірне впровадження інновацій та ін.

Завданнями (цілями) цих проектів, на нашу думку, є:

- ✦ розробка бізнес-плану проекту;
- ✦ оцінка ефективності проекту;
- ✦ пошук джерел фінансування інвестиційного проекту;
- ✦ обґрунтування й прийняття рішень щодо техніко-технологічних й організаційно-економічних аспектів реалізації проекту.

Кінцевою метою проектів має стати формування конкурентних переваг і зростання ринкової вартості підприємства.

На нашу думку, при визначенні життєвого циклу проекту реконструкції чи будівництва свинарської ферми слід виходити з того, що його початком є момент вкладання інвестицій для організації здійснення проекту, а закінчується він тоді, коли вводиться в експлуатацію, тобто припиняються інвестиції. При цьому слід мати на увазі, що інвестиціями будуть також вкладення коштів в оборотний капітал, які здійснюються в поєднанні з капітальними інвестиціями, без яких проект не може бути введений в експлуатацію.

На реконструйованих свинарських фермах тварин доцільно переводити переважно на сухий тип годування, оскільки він є економічно вигідним і не вимагає великих трудовитрат. У свинарниках встановлюються автоматичні годівниці, які видають необхідну кількість корму.

У ході реконструкції свинарських ферм систему гноєвидалення доцільно встановити на основі самосплавної системи на щілинних підлогах. Систему контролю мікроклімату підбирають відповідно до статевовікової групи свиней.

За рахунок реконструкції та нового будівництва наукомістких автоматизованих ферм з інтенсивними, високими технологіями виробництва м'яса можна і необхідно сформувати фундамент майбутнього конкурентоспроможного вітчизняного свинарства.

Ми вважаємо, що в сучасних умовах, коли гостро бракує коштів як у держави, так і у товаровиробників, розраховувати на великі потужності свинарських комплексів не приходиться.

Для виконання цілей програми ми пропонуємо створити в Харківській області 15 модульних реконструйованих або побудованих нових комплексів, потужністю 300 свиноматок і 6000 голів для дорощування, або відповідно на 600 свиноматок і 12 000 голів для дорощування і відгодівлі свиней. У перспективі ці модулі можна було б об'єднувати в більш потужні комплекси відповідно до інтересів інвесторів. Інвесторами таких ферм могли б бути великі м'ясокомбінати, комбикормові заводи, агрохолдинги, а також різні бізнесмени, зацікавлені у високій рентабельності агробізнесу. Державі важливо стимулювати цей процес.

З метою більш детального обґрунтування розміщення модульних свинокомплексів і ферм на перспективу ми проаналізували нинішній стан свинарства в районах Харківської області (табл. 1).

Приведені дані табл. 1 свідчать про те, що станом на 1 січня 2012 р. у 17 районах області є лише 36 господарств, які займаються свинарством з поголів'ям свиней більше 500 голів. У решті 10 районах області свинарство товарного значення не має і служить практично лише для задоволення внутрішньогосподарських потреб самих господарств. І це відбувається в той час, коли більшість господарств цих районів мають значні площі зернових і технічних культур, що дозволяють з високою ефективністю займатись свинарством.

Таблиця 1

Господарства Харківської області, які утримують більше 500 голів свиней станом на 01.01.2012 р.

№ п/п	Найменування районів області	Найменування господарств і кількість свиней, що утримувались, гол.	Усього свиней по названих господарствах, гол.
1	2	3	4
1	Чугуєвський	ВСАТ «АК Слобожанський» – 52218; ТОВ «Агросервіс ЛТД» – 4817; ТОВ АФ «Зоря» – 1162	54532
2	Кегичевський	ПП «Агропрогрес» – 4175; ВАТ «Насінневе» – 4139; ТОВ «АД ім. Горького» – 1414; ПСП ім. Щорса – 518	10246
3	Сахновщинський	ТОВ «АД ім. Горького» – 3360; ВАТ «ПЗ ім. 20-річчя Жовтня» – 3006; ПСП «Прогрес» – 985; ПОСП «Нарек» – 658	8009
4	Красноградський	ПАОП «Зоря» – 2175; ПАОП «Промінь» – 1567; ВАТ «Ясна Поляна» – 1276; ПГ «Україна» – 1317	6335
5	Близнюківський	ТОВ АФ «Нікольська» – 788; ПСП «Україна» – 563; ТОВ «Комбикормовий завод» – 550; ПСП «Комсомолец» – 550	2451
6	Куп'янський	ЗАТ «АФ 8 березня» – 3063; СТОВ «Мрія» – 1546	4609
7	Краснокутський	ТОВ «Козіївське» – 2136	2136
8	Лозівський	ТОВ АФ «Хлібне» – 1992; ПОСП «Агросвіт» – 775.	2767

1	2	3	4
9	Зачепилівський	СВК «Заповіт Леніна» – 608; ТОВ «Агроленд» – 687; ПСП ім. Фрунзе – 1340	2635
10	Валківський	ПГ «Україна» – 1317	1317
11	Первомайський	ТОВ АФ «Киселі» – 631	631
12	Балаклійський	ТОВ «Свинокомплекс «Савинський» – 1636	1636
13	Барвінківський	ТОВ АФ «Лан» – 1226	1226
14	Вовчанський	«Гонтарівка» – 660; ПСП «Молнія – 1» – 1355	2015
15	Дергачівський	«ДВК – 109» – 948	948
16	В.-Бурлукський	ТОВ «Джап» – 606	606
17	Коломакський	ЗАТ АПО «Мрія» – 810	810
	Усього по 17 районах області	По 36 господарствах	100894

Для самозабезпечення зазначеного модуля свиноферми необхідно в залежності від зони розміщення порядку 2000 – 3000 га ріллі. З цієї площі можна отримувати близько 1500 тонн свинини і деяку кількість не зернової продукції рослинництва. Така структура виробництва дозволяє ефективно утилізувати одержуваний на фермі гній.

Реконструйовані ферми і комплекси слід оснастити новим технологічним обладнанням, до мінімуму скорочує витрати живої праці, а по ряду процесів досягти в автоматизованого режиму. Годівлю тварин слід забезпечити сухими або вологими (рідкими) збалансованими комбікормами, використовуючи при цьому досконалу генетична структура стада і т. д. Це дозволить за 160 – 170 днів вирощувати і здавати тварин на м'ясокомбінат масою до 110 кг. Технологія реконструйованих нових ферм повинна забезпечити рентабельність свинарства не менше 25 – 35%.

Як свідчать дані табл. 1, найбільш великими за розміром свинарськими фермами в наведених 36 господарствах Харківської області є, окрім свинарського комплексу ВСАТ «АК Слобожанський» Чугуєвського району, 5 господарств: ВАТ «Насінневе» Кегичівського р-ну, ПП «Агропрогрес» Кегичівського р-ну, ТОВ «Аграрний дім

ім. Горького» Сахновщинського р-ну, ПАОП «Промінь» Красноградського р-ну.

Спільно зі спеціалістами досліджуваних господарств нам удалося визначити орієнтовну кошторисну вартість реконструкції свинарських комплексів і нового будівництва у п'яти досліджуваних господарствах Харківської області.

Кошторисна вартість реконструкції свинарників і доведення їх потужності до 600 свиноматок в досліджуваних підприємствах досить суттєво відрізняється. Так, наприклад, в ПАТ «Племзавод ім. 20-річчя Жовтня» реконструкція свинарників і нове будівництво не планується у зв'язку з тим, що наявна виробнича потужність свинокомплексу на 700 свиноматок і щорічна реалізація свиней в розмірі 12 тис. голів достатня для ефективного виробництва свинини, і реконструкція свинарників не потрібна, а увагу необхідно звернути на поліпшення технології виробництва. У той же час у таких господарствах, як ПП «Агропрогрес», ВАТ «Насінневе» і ПАОП «Промінь» та ПАОП «Промінь» Красноградського району кошторисна вартість реконструкції свинарників досить суттєва. Виробничо-економічні показники розвитку свинарства в названих свинарських господарствах Харківської області покажемо в табл. 2.

Таблиця 2

Виробничо-економічні показники розвитку свинарства в сільськогосподарських підприємствах Харківської області в середньому за 2006 – 2011 рр.

Найменування показників	ВАТ «Насінневе»	ПП «Агропрогрес»	ТОВ «Аграрний дім ім. Горького»	ВАТ «Племзавод ім. 20-річчя Жовтня»	ПАОП «Промінь»
1	2	3	4	5	6
Вирощено свиней у живій масі, ц	2932	2792	2253	3155	1600
Реалізовано м'яса свиней у живій масі, ц	2436	2752	1822	2797	1900
Повна собівартість 1 ц реалізації свинини, грн	1205,7	999,9	993,4	996,2	1637,8
Ціна реалізації 1 ц свинини, грн	1092,1	1093,5	1095,9	904,9	1058,4

1	2	3	4	5	6
Одержано прибутку від реалізації свинини, тис. грн	-259,3	221,3	221,7	-243,6	-725,9
Одержано прибутку (збитку на 1 голову) грн	-111,7	135,2	71,3	-119,9	-457,4
Рівень рентабельності, %	-9,42	9,36	10,3	-9,16	-35,3

Джерело: власні розрахунки автора з використанням форми № 50 сг.

Наведені дані табл. 2 свідчать про, що із п'яти проведених господарств лише в двох виробництво свинини було прибутковим. Саме тому в цих господарствах заплановано проведення реконструкції свинарських ферм. Економічна ефективність виробництва м'яса свиней при реконструкції свиноферми покажемо на прикладі ТОВ «Аграрний дім ім. Горького» Сахновщинського р-ну Харківської області (табл. 3).

го прибутку по господарству, прибуток, одержаний від реалізації свинини, та амортизація основних активів у галузі. Питома вага власних джерел складатиме: у ВАТ «Насінне» Кегичівського р-ну – 50,2%; у ПП «Агропрогрес» Кегичівського р-ну – 57,2%; у ТОВ «Аграрний дім ім. Горького» Сахновщинського р-ну – 44,5%, у ПАОП «Промінь» Красноградського р-ну – 33,1%. В останні роки потужним джерелом фінансування ін-

Таблиця 3

Економічна ефективність виробництва м'яса свиней при реконструкції свиноферми в ТОВ «Аграрний дім ім. Горького» Сахновщинського р-ну Харківської області

Показник	До реконструкції	Етапи освоєння потужностей		
		I (400)*	II(450)*	III(500)*
Поголів'я свиней, голів	3456 (382)*	3650	4071	5000
Середньодобовий приріст, г	298	350	400	450
Вирощено свиней у живій масі, ц	2253	2380	2653	3260
Витрати кормів на 1 ц приросту свиней, ц корм. од.	8,41	7,0	6,0	5,0
Сума капіталовкладень, тис. грн	-	507,3	507,3	507,3
Вартість основних активів на 1 свиноматку після реконструкції, грн	1528,2	1540,9	1653,6	1755,1
Буде реалізовано м'яса свиней у живій масі, ц	1822,1	1924,7	2145,9	2636,5
Повна собівартість 1 ц реалізації м'яса свиней, грн	993,4	1191,6	1290,9	1340,0
Ціна реалізації 1 ц м'яса свиней, грн	1095,9	1400,0	1550,0	1700,0
Одержано прибутку від реалізації свинини, тис. грн	186,7	401,1	556,0	949,1
Одержано прибутку на 1 свиноматку, грн	488,7	1002,5	1235,5	1898,2
Рівень рентабельності виробництва м'яса свиней, %	10,3	17,4	20,0	26,9
Окупність додаткових капіталовкладень, років	-	1,53	1,33	0,92

Джерело: власні дослідження з використанням форми 50 сг; * – кількість свиноматок, голів.

У наведеній табл. 3 суму капіталовкладень на реконструкцію свиноферми в господарстві в розмірі 1521,9 тис. грн поділено на три етапи по 507,3 тис. грн.

Таким чином, проведення реконструкції у досліджуваних господарствах дасть можливість добитися прибуткового ведення галузі у всіх п'яти господарствах. Потенційними джерелами фінансування інвестиційних проектів реконструкції та будівництва свинарських ферм і комплексів в досліджуваних господарствах Харківської області можуть бути як власні джерела покриття витрат на реконструкцію свиноферм, так і можливі бюджетні кошти: дотації, доплати, відшкодування ПДВ. Разом із тим виконані нами розрахунки джерел фінансування показали, що визначальним потенційним джерелом фінансування є власні інвестиційні ресурси підприємств, тобто відрахування коштів від одержано-

вестиційних проектів, пов'язаних із реконструкцією та новим будівництвом свинарських комплексів, можуть стати, інвестиції із суміжних (переробних підприємств), а інколи і несуміжних галузей у межах міжгосподарської кооперації, на яких зараз акцентує увагу уряд України.

ВИСНОВКИ

1. У сучасних умовах господарювання, коли гостро бракує коштів як у держави, так і у товаровиробників, реконструкція свинарських ферм і комплексів є найбільш реальним напрямом підвищення прибутковості виробництва м'яса свиней.

2. Для подолання збитковості виробництва у свинарстві пропонується створити в Харківській області 15 модульних реконструйованих або побудованих нових комплексів, потужністю 300 свиноматок (6000 голів

відгодівлі свиней) або на 600 свиноматок (12000 голів відгодівлі свиней) у господарствах з високою питомою вагою зернових і технічних культур.

3. У перспективі ці модулі можна було б об'єднувати в більш потужні комплекси у відповідності з інтересами інвесторів на міжгосподарській кооперативній основі. Інвесторами таких ферм могли бути великі м'ясокомбінати, комбикормові заводи, агрохолдинги, а також бізнесмени, зацікавлені у високій рентабельності агробізнесу. Державі важливо стимулювати цей процес. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку свинарства в Україні на період до 2015 року» від 04.10.2010.

2. Скляр О. Г. Нові технології в проектуванні свинарських ферм і комплексів / О. Г. Скляр, Р. В. Скляр // Праці ТДАТУ. – Вип. 10. – Т. 5. – 2010. – С. 169 – 176.

3. Довідник з виробництва свинини / В. І. Герасимов, В. Ф. Коваленко, В. М. Ногаєвич та ін. ; за ред. В. П. Рибалка, В. І. Герасимова, М. В. Чорного. – Х. : Еспада, 2001. – 336 с.

4. Клименко Л. В. Напрямки скорочення виробничого циклу свинарства в умовах інтеграції України в міжнародні економічні структури / Л. В. Клименко // Зб. наук. праць Вінницького ДАУ. – 2006. – Вип. № 27. – С. 134 – 141.

5. Реконструкція тваринницьких ферм / В. І. Райко, Ю. І. Кошиц, В. І. Тацій та ін. – К. : Будівельник, 1984. – 48 с.

6. Новиков Ю. Ф. Проблемы реконструкции животноводческих ферм / Ю. Ф. Новиков, В. М. Рабштына. – М. : Колос, 1982. – 200 с.

7. Бородин Н. Ф. Реконструкция ферм на промышленной основе / Н. Ф. Бородин, В. М. Рабштына, П. И. Червенко. – Днепропетровск : Промінь, 1978. – 80 с.

8. Нікітенко А. М. Новітні технології підвищення економічної ефективності у свинарстві / А. М. Нікітенко // Сільський господар. – 2007. – № 9-10. – С. 24 – 27.

9. Кудюкин П. В. Поліпшення технології відтворення свинопоголів'я на промисловій основі. / П. В. Кудюкин // Ефективне тваринництво. – 2007. – № 2. – С. 27 – 28.

Науковий керівник – канд. екон. наук, професор кафедри виробничого менеджменту та агробізнесу Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва
Македонський А. В.

УДК 005.21:005.93

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ МОТИВАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТОРГОВЕЛЬНИМИ МЕРЕЖАМИ

БЕЛОВА О. І.

УДК 005.21:005.93

Белова О. І. Методологічний підхід до формування змісту та структури мотиваційного механізму стратегічного управління торговельними мережами

У статті проаналізовано сучасні підходи до процесу формування та реалізації стратегічного управління на підприємствах. Досліджено методичні підходи до мотивування стратегічного управління підприємством та до формування мотиваційного механізму персоналу. Обґрунтовано актуальність створення умов для стимулювання стратегічного управління шляхом стимулювання кадрового потенціалу. Визначено поняття мотиваційного механізму стратегічного управління підприємствами, яке представляє собою реалізацію сукупності факторів, правил, принципів, стимулів, мотивів, мотиваторів, методів, що покликані стимулювати на підприємстві процес розробки та реалізації стратегії й в основі якого поставлено процес мотивування кадрового потенціалу. Запропоновано схему формування алгоритму побудови мотиваційного механізму стратегічного управління підприємством.

Ключові слова: стратегічне управління, мотивування, механізм, мотиваційний механізм.

Рис.: 5. **Бібл.:** 10.

Белова Олена Ігорівна – старший викладач, кафедра менеджменту, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Києво, 19, Київ, 02156, Україна)
E-mail: popovaelenai@mail.ru

УДК 005.21:005.93

UDC 005.21:005.93

Белова Е. И. Методологический подход к формированию содержания и структуры мотивационного механизма стратегического управления торговельными сетями

Belova Y. I. Methodological Approach to Formation of Contents and Structure of the Motivational Mechanism of Strategic Management of Trade Networks

В статье проанализированы современные подходы к процессу формирования и реализации стратегического управления на предприятиях. Исследованы методические подходы к мотивации стратегического управления и к формированию мотивационного механизма персонала. Обоснована актуальность создания условий для стимулирования стратегического управления путем стимулирования кадрового потенциала. Определено понятие мотивационного механизма стратегического управления предприятиями, представляющее собой реализацию совокупности факторов, правил, принципов, стимулов, мотивов, мотиваторов, методов, призванных стимулировать на предприятии процесс разработки и реализации стратегии и в основе которого поставлен процесс мотивирования кадрового потенциала. Предложена схема формирования алгоритма построения мотивационного механизма стратегического управления предприятием.

The article analyses modern approaches to the process of formation and realisation of strategic management at enterprises. It studies methodical approaches to motivation of strategic management and to formation of motivational mechanism of personnel. It substantiates urgency of establishing conditions for stimulation of strategic management through stimulation of the staff potential. It defines the notion of the motivational mechanism of strategic management of enterprises, which is a realisation of a body of factors, rules, principles, incentives, causes, motivators, and methods that are designed to stimulate the process of development and realisation of strategy at an enterprise, in the basis of which the process of motivation of staff potential is laid. It offers a scheme of formation of an algorithm of construction of a motivation mechanism of strategic management of an enterprise.

Ключевые слова: стратегическое управление, мотивация, механизм, мотивационный механизм.

Key words: strategic management, motivation, mechanism, motivational mechanism.

Рис.: 5. **Библ.:** 10.

Рис.: 5. **Библ.:** 10.

Белова Елена Игоревна – старший преподаватель, кафедра менеджмента, Киевский национальный торговельно-экономический университет (ул. Києво, 19, Київ, 02156, Україна)
E-mail: popovaelenai@mail.ru

Белова Елена І. – Senior Lecturer, Department of Management, Kyiv National University of Trade and Economy (vul. Kiyo, 19, Kyiv, 02156, Ukraine)
E-mail: popovaelenai@mail.ru